

Årsmelding 2017–2018

KA *Arbeidsgiverorganisasjon
for kirkelige virksomheter*

Organisasjon, personal og miljø

Fakta om KA

Ved utgangen av 2018 hadde KA 514 medlemmer. Av disse har 486 overdratt partsansvaret. Denne gruppen består av alle kirkelige felleråd og menighetsråd i kommuner med ett sokn, menighetsråd som har arbeidsgiveransvar, Den norske kirke (rettssubjektet) samt organisasjoner og stiftelser.

De andre medlemmene har enten ikke overdratt partsansvaret eller har ikke arbeidsgiveransvar.

Det har i rapportperioden vært avholdt 6 (2017) og 7 (2018) styremøter med behandling av henholdsvis 55 og 76 saker. Landsråd ble avholdt 24. og 25. april 2017 og ekstraordinært landsråd 29. april 2018.

Ved utgangen av 2018 hadde KA 32 personer ansatt med til sammen 29,75 årsverk. Tilsvarende tall ved utgangen av 2017 var 33 ansatte og 30,65 årsverk.

KA ble sertifisert som Miljøfyrtårn i 2010, resertifisert i 2017 og oppfyller bransjekravene til produksjon, drift og arbeidsmiljø. KAs sekretariat følger opp de miljømessige systemer som er i bruk i Kirkens hus. Dette betyr blant annet kildesortering av papp, papir, plast og restavfall.

KA har ikke hatt arbeidsrelaterte skader eller ulykker i 2017 og 2018. Sykefraværet var på 7 prosent i 2017 og 2,5 prosent i 2018.

Økonomiske hovedlinjer

Regnskapet viser at de samlede driftsinntekter var 53.240.304 kroner i 2017 og 51.022.230 kroner i 2018.

Driftskostnadene var på henholdsvis 54.126.672 kroner og 51.604.662 kroner.

Netto finansposter var på henholdsvis 1.609.512 kroner og 372.067 kroner. Dette gir et overskudd på 723.144 kroner i 2017 og et underskudd på 210.368 kroner i 2018.

Ved utgangen av 2018 hadde KA en egenkapital på 8.165.690 kroner. Tilsvarende tall ved utgangen av 2017 var 8.376.057 kroner. Av egenkapitalen ved utgangen av 2018 disponeres 768.761 kroner av Norges Kirkevergelag (877.904 ved utgangen av 2017).

Av driftsinntektene utgjør medlemskontingenten 41 prosent (38 prosent i 2017) bundne tilskudd for å utføre konkrete oppgaver 46 prosent (47 prosent), mens 12 prosent (15 prosent) kommer fra salg av tjenester, bøker, kursvirksomhet og annet

Alle foto er tatt av KA eller på oppdrag fra KA.

Forsidefoto: TK Filmproduksjon.

Baksidefoto: Sven Tommy Grøtteland (flom ved Kvinesdal kirke), Per Arvid Åsen (Borgund stavkirke) og Link arkitektur (Hønefoss nye kirke).

Innhold

Med kunnskap og kompetanse i endringstid	2
Klimaskifte for KA-sektoren	4
Første felles kirkeavtale	6
Stort behov for rådgivning	8
Sammen om kontinuerlig kompetanseheving	9
Tre lover kan bli til én	10
Fra lov til regelverk	11
Vant fram i budsjettkampen	12
En mer synlig kirkelig sektor	13
Mye mer enn «bare» et bygg	15
Stadig utvikling på gravplassene	17
KA følger opp kommunereformen	18
Viktige møteplasser for medlemmene	19
Bred satsing på lederutvikling og ny kompetanse	20
Nytt steg mot IKT-enhet	21
Kurs og konferanser i 2018	22
Kurs og konferanser i 2017	23
Avgitte høringsuttalelser i 2017 og 2018	24

Med kunnskap og kompetanse i endringstid

Perioden mellom Landrådet 2017 og Landsrådet 2019 vil bli stående som en merkeperiode i KAs historie. Denne toårsmeldingen beskriver organisasjonens hovedsaker og resultater. Styret er godt fornøyd med organisasjonens arbeid og aktivitet i perioden.

Med innmeldingen til det nye rettssubjektet Den norske kirke ble hele kirken samlet innenfor det samme tariffavtaleverket i KA i 2017. Både på sentralt nivå mellom KA og fagforeningene og på virksomhetsnivå har det vært fokusert på å la den nye virkeligheten gå seg til og at nye samarbeidsrelasjoner tar form. For det er bare litt over to år siden, og det er ikke lang tid når det kommer til så store endringer som dette.

Det har innebåret endringer i maktstrukturer, kultur, arbeidsprosesser og samarbeidsrelasjoner. Større endringer innebærer endring på det personlige, relasjonelle og organisatoriske plan. Det er ikke alltid «a walk in the park», det krever innsats, tålmodighet, fleksibilitet – og tid. Det har vært viktig for styret å finne KAs

naturlige balanseposisjon i de få, men klare, spenningene som er i medlemsmassen. Vi opplever at KA blir stadig viktigere i utviklingen av Den norske kirke som god og forutsigbar arbeidsgiver for alle kirkelig tilsatte.

En forutsetning for et godt arbeidsliv er kvalitet i ledelse og utøvelsen av arbeidsgiveransvaret. Ledere på alle nivåer hos våre medlemmer har lagt ned en betydelig innsats for å sikre at kirkelig sektor er et godt arbeids- og virkested for ansatte, tillitsvalgte og frivillige. Kirkelig sektor er en god og likestilt arbeidslivssektor med høy andel kvinnelige ledere og små lønnsforskjeller. Samfunnet for øvrig kan nå lære av kirken når det kommer til likestilling i arbeidslivet.

Styret har registrert den klare tilbakemeldingen fra medlemmene om at det er vesentlig at KA fortsetter å prioritere ressurser og kompetanse innen arbeidsrett og tariff. Videre at organisasjonen videreutvikler den allerede etterspurte og brukte medlemsrådgivingen og kompetanseutviklingen for kirkelig tilsatte, ledere og folkevalgte.

Kirkebyggene representerer store økonomiske og kulturelle verdier i vårt samfunn. De er knutepunktet i kirkens mangfold av aktiviteter og helt sentrale for folks tilhørighet til kirken. KA har verdifull kunnskap og kompetanse på kirkebyggforvaltningen. I en tid hvor klimaendringene øker risikoen for flom, ras og andre akutte naturskader har styret vært opptatt av å prioritere dette området.

Perioden har også båret med seg skifte av administrerende direktør. Etter 28 år takket Frank Grimstad for seg i januar 2018. Marit Halvorsen Hougsnæs tiltrådte i stillingen 1. februar samme år. I tillegg har vi fått tre nye organisasjonsmedlemmer: Kirkens Ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep, organisasjonen Hekta og Norske Kirkeakademier ønskes velkommen i KA.

Vi skal jobbe videre for å styrke samhandlingen og relasjonene blant våre medlemmer. Vi ønsker å legge til rette for mer kompetanseutvikling for folkevalgte, ledere og kirkelig tilsatte. Vi vil bidra til å sikre bærekraftige rammebetingelser og avtaleverk for videre vekst og utvikling for kirken og kirkelig sektor. Og – ikke minst – vil vi utvikle vår kompetanse og vårt medlemstilbud slik at flere kirkelige virksomheter og organisasjoner finner KA som den naturlige arbeidsgiverorganisasjon å høre til i. KA er en organisasjon i utvikling og endring – og vi har etter min mening gjort viktige og riktige skritt også siden forrige årsrapport.

*Større endringer
er ikke alltid
«walk in the park»,
det krever innsats,
tålmodighet,
fleksibilitet
– og tid*

Hege Hovland
Malterud,
styreleder i KA.

Klimaskifte for KA-sektoren

Behovet for å videreutvikle KA som møteplass, fagmiljø og tariffpart, men også våre kontaktflater og påvirkningskanaler, er økende.

Det har vært en spennende utfordring å overta som KA-direktør! Med ambisjon om å være både en samlende og slagkraftig arbeidsgiverorganisasjon, har toårsperioden 2017-2018 vært både inspirerende og arbeidsintensiv for sekretariatet.

Et større og sammensatt klimaskifte utfordrer hele KA-sektoren. Behovet for å videreutvikle KA som møteplass, fagmiljø og tariffpart, men også våre kontaktflater og påvirkningskanaler, er økende. Noen viktige utviklingstrekk har preget de to siste årene:

Det religionspolitiske paradigmeskiftet

Endringen av stat-kirke-relasjonen er ett av flere tegn på et pågående kulturhistorisk paradigmeskifte. Innlærte tankemodeller, tradisjoner og vaner som har kjennetegnet store deler av befolkningen, er under stor forandring. Endringene har ikke på noen måte kommet brått på, men har akselerert i tempo.

Mest sårbart for kirkelig sektor er endringene i oppslutningen om dåp, men også når det gjelder kirkegang, tro og tilhørighet. Situasjonen utfordrer KAs rolle både som arbeidsgiverorganisasjon og som møteplass for kirkeledere og valgte råd/styrende organer. Vi utfordres faglig sett på strategi, lederrekruttering, konflikthåndtering, arbeidsrett og organisering for å nevne noen stikkord. Samtidig forventes det både troverdighet, kompetanse og kommunikasjonskapasitet innenfor et bredt spekter av fagfelt i møte med politiske myndigheter og i det offentlige rom.

Kirkeordningsdebatt med kuling i kastene

Fra å være de lokalkirkelige arbeidsgivernes organisasjon, har KA i toårsperioden 2017-2018 akslet rollen som samlende organisasjon for hele Den norske kirke. Et viktig mål ble nådd da Kirkemøtets/Kirkerådets innmelding trådte i kraft på nyåret i 2017.

Det har vært lagt vinn på å imøtekomme forventninger fra vårt nye, store medlem uten å svekke tilgjengelighet og bistand overfor de mange hundre kirkelige fellestråd og KAs organisasjonsmedlemmer. Til tider har dette vært ressursmessig krevende.

På det interessepolitiske området har det vært langt ned mye arbeid for å avklare spilleregler på områder der det eksisterer ulike synspunkter

De ansatte i KA samlet på Koster under stabstur i september 2018.

mellom forskjellige grupper medlemmer. Det er særlig uenigheten om fremtidig organisering av Den norske kirke som har gjort dette arbeidet nødvendig. At KAs ekstraordinære landsråd i april 2018 samlet stilte seg bak styrets forslag til ny strategiplan for 2018-2021, har gjort arbeidet på sekretariatsnivå enklere i siste del av 2018.

«Tarifførke» sommeren 2018

På tariffområdet har toårsperioden medført store endringer. Etter 20 år med et enhetlig avtaleverk, har det i løpet av 2017 og 2018 pågått et omfattende tariffutviklingsarbeid. Resultatet er både blitt en egen tariffavtale for organisasjonsmedlemmer og en samlet tariffavtale for hele Den norske kirke. Uten et bredt anlagt forarbeid både i form av tekniske beregninger, annen innsamling av dokumentasjon, drøftinger med medlemmene, tariffrettslig kompetanseutvikling og en lang rekke partssammensatte utvalg, ville dette ikke vært mulig å få til på så kort tid.

Bruddet i forhandlingene sommeren 2018, som varte nesten tre måneder, ble krevende i sluttfasen av hovedoppgjøret 2018. Ved utgangen av 2018 er det ordinære partssamarbeid tilbake i god gjenge.

Værutsatte kirkelige kulturminner

Klimaendringene i form av villere og våtere vær, har også innvirket på KAs arbeid i toårsperioden. I 2017 samlet KAs kirkebyggavdeling for fjerde gang inn data om tilstanden til norske kirkebygg. Dataene er for første gang knyttet opp mot værdedata fra Meteorologisk Institutt. Ved å sammenholde data fra lokale kirkeiere med klimadata, foreligger det nå en konkret fremskriving av antall kirkebygg som vil befinne seg i såkalt «rød råtesone» fram mot 2060.

Gjennom dette arbeidet og annet fagutviklingsarbeid har KA i toårsperioden befestet seg både som nasjonalt fagmiljø på kirkebyggområdet og som vesentlig premissleverandør for utviklingen av en fremtidig bærekraftig kulturminnepolitikk.

Justert organisering av sekretariatet

Med virkning fra medio august 2018, er det gjennomført en omorganisering av KAs sekretariat. Antall fagavdelinger er utvidet fra to til tre og har fått et mer spisset mandat. Omorganiseringen er i ferd med å gå seg til ved årsskiftet 2018/19. Det er samtidig gjort en omdisponering av ressurser for å styrke KAs kommunikasjonsarbeid.

Innlærte tankemodeller, tradisjoner og vaner som har kjennetegnet store deler av befolkningen, er under stor forandring. Endringene har ikke på noen måte kommet brått på, men har akselerert i tempo.

Marit Halvorsen Hougnes, administrerende direktør i KA.

Første felles kirkeavtale

Fra og med 2017 omfatter KAs tariffområde hele Den norske kirke. Tariffområdet omfatter fra 2018 også en egen tariffavtale for organisasjonsmedlemmer.

På KA-sektoren har tariffårene 2017 og 2018 vært spesielle på flere måter. En viktig milepæl var at rettssubjektet Den norske kirke (rDnk) fra 2017 ble medlem i KA. Overgangsforhandlingene høsten 2016 resulterte i enighet om tiltredelse til KAs tariffavtaler. Som følge av ønske om minst mulig endringer for de om lag 1.600 arbeidstakerne som ble overført fra det statlige til KAs tariffområde, ble det for disse samtidig inngått tilleggsavtaler både til KAs Hovedavtale og Hovedtariffavtale.

Det knyttet seg betydelig spenning til utfallet av disse forhandlingene. KA hadde initiert et omfattende partssammensatt arbeid i forkant for å avdekke de mest krevende utfordringene. Protokollen som samlet Den norske kirke til ett tariffområde, ble signert av partene 3. januar 2017. Datoen vil bli stående som en betydningsfull begivenhet i KAs historie.

Mellomoppgjøret i 2017 ble gjennomført som separate forhandlinger for henholdsvis fellestråd/menighetsråd/organisasjonsmedlemmer og rDnk. Grunnen var at det i en overgangsperiode var og vil være utfordringer knyttet til blant annet beregningsmåter av kostnader, ulike lønssystemer og manglende historikk på lønnsdata. Oppgjøret for fellestråd mv var dessuten i all hovedsak ferdigforhandlet i 2016, ettersom man da også ble enige om lønnsjusteringer for 2017. Mellomoppgjøret fikk et resultat på linje med frontfag og øvrige sammenlignbare sektorer, og innebar også en pott til lokale forhandlinger.

Først ved hovedtariffoppgjøret i 2018 ble det forhandlet samlet for fellestråd/menighetsråd og for rDnk. Det var et viktig mål for KA å forsøke å oppnå enighet om å fjerne tilleggsavtalen til HTA fra 2017.

2018-oppgjøret ble som følge av dette svært omfattende. Forhandlingene gikk over mange dager, med en rekke ulike spørsmål som partene måtte finne løsninger på. Konsekvensene av å fjerne tilleggsavtalen, men også både kostnadsrammer og fordeling mellom de ulike arbeidstakerne i to ulike arbeidsgiverlinjer, viste seg krevende.

I slutten av juni ga KA sitt tilbud 5, som ble det endelige tilbudet. Dette ble akseptert av ti fagforeninger (Naturviterne, Lederne, Samfunnsøkonomene, Samfunnsviterne, Norsk Lektorlag, Norges Juristforbund, Arkitektenes fagforbund, Econa, Tekna og NITO), og avslått av tolv

(Fagforbundet, Presteforeningen, Delta, Musikernes fellesorganisasjon, Diakonforbundet, Kirkelig undervisningsforbund, Utdanningsforbundet, Parat, Fellesorganisasjonen, Akademikerforbundet, Sykepleierforbundet og Forskerforbundet). Oppgjøret gikk dermed til mekling for disse tolv.

Først den 18. september ble det avholdt mekling hos Riksmekleren. På overtid natt til 19. september ble det enighet om en ny avtale, og streik ble unngått. Det ble i meklingen gjort noen små justeringer i KAs tilbud 5, som deretter ble det endelige resultatet også for de ti fagforeningene som tidligere hadde akseptert KAs tilbud. Oppgjøret fulgte rammen i frontfag, kommune og stat m.fl.

KA er tilfreds med å ha oppnådd enighet om en større grad av harmonisering i det kirkelige avtaleverk, en fordeling innenfor en forsvarlig økonomisk ramme og noe større handlingsrom for arbeidsgiver innenfor lederlønnskapittelet. Det er fremdeles enkeltbestemmelser som er forskjellige mellom fellestråd/menighetsråd og rDnk. Det vil fortsatt være en prioritert oppgave å arbeide videre både for å oppnå størst mulig grad av likeverdige ordninger for kirkelig tilsatte lokalt og nasjonalt og et avtaleverk som fanger opp de særlige utfordringer som knytter seg til kirkelig sektor.

Hovedtariffavtale for organisasjonsmedlemmene

En annet og viktig mål som er oppnådd i toårsperioden, er å få på plass en egen hovedtariffavtale for KAs organisasjonsmedlemmer.

Tariffoppgjøret 2018 kom i havn hos Riksmekleren 19. september kl. 0130. F.v. Marianne Liaklev (KA), Ingrid B. Tenfjord (KA), Geir Engebretsen (mekler), Kai Nygård (Fagforbundet) og Kristian Mollestad (Presteforeningen).

Det har i mange år vært etterlyst et bedre tilpasset avtaleverk for de av KAs medlemmer som ikke er organer i Den norske kirke, særlig knyttet til pensjonsordning.

Det ble fremforhandlet enighet om ny pensjonsordning for disse medlemmene våren 2017 – hybridpensjon med privat AFP. Løsningen forutsatte at KA ble tatt opp i Fellesordningen for privat AFP og søknad om dette ble innvilget av styret for fellesordningen høsten 2017. Tariffavtalen trådte i kraft 1.1.18.

For øvrig ligger avtalen nær HTA for organer i Dnk. Siden denne er skilt ut som egen avtale, ble organisasjonsavtalen forhandlet separat i 2018, i etterkant av meklingen på HTA for Dnk.

Hovedavtalen for Den norske kirke

Hovedavtalen er normalt fireårig og hadde utløp 31.12.2017. Ettersom partene så behov for å utrede enkelte spørsmål i et partssammensatt utvalg før forhandlingene fortsatte, er partene blitt enige om å prolongere den eksisterende avtalen til 31.12.2019. Forhandlinger om Hovedavtalen vil som følge av det sannsynligvis finne sted på senhøsten 2019.

Særavtalene

Åtte sentrale særavtaler utløp 31.12.2018. Før årsskiftet ble det gjennomført forhandlinger i fem av disse: De to barnehageavtalene, særavtale om reiseregulativet, særavtale om arbeidstøy og særavtale for ledere. Det ble ikke gjort store endringer her. De siste tre vil bli forhandlet på nyåret i 2019.

Stort behov for rådgivning

Likekjønnet vigsel og #metoo har ført til ekstra mye oppmerksomhet rundt diskriminering og likestilling i det kirkelige arbeidslivet.

Det har også i 2017 og 2018 vært stor pågang til rådgivning innenfor arbeidsrett, personal og tariff. Dette er sannsynligvis den mest brukte medlemsfordelen i KA, og arbeidsgiveravdelingen mottar mange henvendelser daglig om denne typen spørsmål. Henvendelser kommer både via vaktordning og direkte til den enkelte rådgiver.

KA opplever at det også kommer inn et betydelig antall tynge personalsaker. Disse krever en større grad av oppfølging som deltakelse i møter, håndtering av advarsler eller

oppsigelser og eventuelt også som prosessfullmektig i rettsaker. Sistnevnte har måttet begrenses de siste årene av kapasitetshensyn. Høsten 2018 har KA gitt bistand i noen slike saker.

Også kommunereformen har gitt en rekke nye henvendelser som i hovedsak omhandler arbeidsrettslige spørsmål. Reformen åpner for mange spørsmål blant annet knyttet til medbestemmelse, rettskrav på stilling og ivaretagelse av formelle prosesser ved virksomhetsoverdragelser.

KA har bygget opp et solid, tverrfaglig kirkelig miljø innenfor diskriminering, likestilling og arbeidsliv. Det har i 2017 og 2018 vært stor oppmerksomhet rundt disse spørsmålene, blant annet som følge av innføringen av likekjønnet vigselsturgi i januar 2017 og i kjølvannet av #metoo-avsløringene som startet høsten 2017. KA publiserte våren 2018 et omfattende rundskriv knyttet til den nye likestillings- og diskrimineringsloven, og det har vært stor interesse for rådgivning om tematikken. I tillegg har problemstillingene blitt berørt i flere sammenhenger på kurs og konferanser og i noen enkeltsaker (medlemshenvendelser).

KA gir mye rådgivning rundt rekruttering og ansettelsesprosesser generelt, men har i løpet av 2018 besluttet å ikke lengre selv påta seg konkrete oppdrag innen lederrekruttering. Rollen har vist seg komplisert å håndtere ettersom kirkebransjen er forholdsvis liten og KA ofte blir tungt involvert i saker som angår avvikling av arbeidsforhold. Det er derfor inngått en samarbeidsavtale med et av landets mest anerkjente rekrutteringsfirmaer – Amrop Delphi – som medlemmene kan benytte seg av både til enkeltpersonvurderinger (testing mv) og til å bistå på bredere basis i en topplederrekruttering.

I tillegg til ulike typer arbeidsgiver- og tariffspørsmål og kjernesporsmål innenfor blant annet forvaltningsrett, kirkerett, kirkebygg og gravplass, kommer det mange henvendelser knyttet til andre juridiske spørsmål. Dette gjelder blant annet kontraktsrett, offentlige anskaffelser, arv og fond, immaterielle rettigheter og nabotvister. Det vurderes fortløpende i hvilken grad organisasjonen har kompetanse og kapasitet til å levere juridisk rådgivning utenfor våre kjerneområder, og hvilke områder det da skal satses på.

Sammen om kontinuerlig kompetanseheving

To OU-ordninger lever side om side på kirkelig sektor. Midlene brukes på ulike kompetansehevingstiltak.

På KA-sektoren er det to ulike OU-ordninger (Opplæring og utvikling): OU1 gjelder de kirkelige fellesråd og KAs organisasjonsmedlemmer. Arbeidstakerne som ble overført fra staten 1.1.17 har delvis fått beholde ordningen som gjaldt i staten (OU2).

OU 1

OU 1 har et bredt mandat nedfelt i eget vedlegg i HTA. Ordningen finansieres av midler både fra arbeidsgiver og arbeidstaker som forvaltes av et partssammensatt styre. Det avsettes om lag 3 millioner kroner årlig innenfor denne ordningen. En stor andel av midlene går til drift av partssammensatte fagutvalg for henholdsvis diakoni og kirkemusikk.

I tillegg er det avsatt midler til opplæring av ledere og tillitsvalgte i ulike deler av avtaleverket og gitt støtte til lokale utviklingstiltak for staber, stipender til kompetansehevende tiltak for ansatte både individuelt og i grupper. Det er også gitt støtte til enkelte tillitsvalgtsoplæringstiltak i regi av arbeidstakerorganisasjonene.

OU-styret satte høsten 2018 i gang en revisjon av hjemmesidene ouinfo.no.

Fagutvalg for diakoni har i perioden blant annet vært medarrangør av konferansen «Verdier og valg - Hvilke verdier styrer våre prioriteringer» og delt ut kompetansehevingsmidler til enkeltmedarbeidere og bispedømmer.

Fagutvalg for kirkemusikk lyktes i å etablere et samarbeid med flere ulike aktører innen kirkemusikk. Blant annet er det etablert et utdanningstilbud i rytmisk musikk i samarbeid med Norges Musikkhøgskole og NLA Staffeldtsgate.

I perioden er det også vedtatt å etablere et eget fagutvalg for kirkelig undervisning.

Et eget utvalg har ansvaret for både **Kirketjenerskolen** og **Gravplassskolen** og for utdeling av stipend til gjennomføring av disse. I løpet av perioden har 14 studenter fullført Kirketjenerskolen 1 og seks studenter Kirketjenerskolen 2. Videre har 17 gjennomført studiet Gravplasskolen 1 og 34 studenter Gravplasskolen 2.

Felles kurs i Kirketjenerskolen 3 og Gravplassskolen 3 «Møte med mennesker» ble arrangert sentralt i 2017 og lokalt i 2018. Fagdager for kirketjenere ble avholdt i Trondheim i 2018 med god oppslutning.

OU 2

70 prosent av OU 2-midlene er som i staten innrettet som støtte til arbeidstakerorganisasjonenes opplæringsvirksomhet av egne tillitsvalgte. 30 prosent av midlene er avsettes til felles opplæringstiltak som gjennomføres i samarbeid mellom KA og arbeidstakerorganisasjonene. Det innkreves om lag 2 millioner kroner årlig gjennom denne ordningen som kun gjelder rDnk. Midlene forvaltes av et partssammensatt styre.

OU 2-styret har i perioden arrangert partsammensatte kurs i alle bispedømmer om de nye tariffavtaler med særlig vekt på medbestemmelse. Det er også avholdt samt et nasjonalt kurs for tillitsvalgte og arbeidsgiverrepresentanter med særlig vekt på særavtalene, i tillegg til et kurs med hovedvekt på likestilling og ansettelse.

Tre lover kan bli til én

Lov om Den norske kirke forsvinner, og inn kommer en felles lov om tros- og livssynssamfunn. Høringsprosessen har skapt stort engasjement blant KAs medlemmer.

I september 2017 la regjeringen fram et høringsnotat med forslag til ny lov for tros- og livssynssamfunn, etter planen gjeldende fra 2020. Et av hovedforslagene i høringsnotatet var å samle lovgivningen som regulerer tros- og livssynssamfunn i en felles og helhetlig lov. Forhold som behandler Den norske kirke spesielt foreslås omtalt i et eget kapittel i den nye loven. Dette innebærer at dagens lov om Den norske kirke (kirkeoven) oppheves.

Regjeringen ønsket en mer kortfattet og forenklet lovgivning og en ny finansieringsordning for tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke. For Den norske kirke ble betydelig myndighet til å fordele oppgaver/ ansvar og organisere ble foreslått lagt til Kirkemøtet. Flere av departementets forslag fikk tilslutning fra KA, men KA hadde vesentlige innvendinger blant annet til forslag som kan svekke soknets nåværende rettslige stilling og selvstendighet, og at summen av departementets forslag ville bidra til å forrykke balansen mellom den lokale kirke og Kirkemøtet.

KA var også opptatt av å sikre fortsatt kommunal finansiering av Den norske kirke samtidig som det etableres ordninger som sikrer likeverdig økonomisk behandling av andre trossamfunn. Gode rettslige rammer for utøvelsen av soknenes arbeidsgiveransvar og kirkebyggforvaltning og fortsatt kirkelig gravplassforvaltning var også blant KAs hovedanliggender.

KA deltok aktivt på ulike arenaer i høringsperioden, blant annet på seminarer i alle bispedømmene, og foretok også en gjennomlesning av høringsuttalelsene etter at fristen gikk ut. Deltagelsen på seminarerne og den kirkelige debatt for øvrig viste stort engasjement i denne saken, og departementet mottok 1.423 høringsuttalelser. 80 prosent av fellerådene avga uttalelse, i tillegg til om lag 350 menighetsråd. Oppsummering av høringen viste at et tydelig flertall av de lokale høringsinstansene i Den norske kirke delte KAs innvendinger til lovforslaget.

Under Kirkemøtet i april 2018 ble det vedtatt en uttalelse som i stor grad tilslutning til hovedtendensene i høringsvarene fra de lokale rådsorganene. Resultatet ble derfor at Den norske kirke stod relativt samlet når det gjelder de viktigste veivalgene for innretningen av en framtidig lov for tros- og livssynssamfunn. KAs landsråd, som var samlet siste uken av april, gjorde deretter et enstemmig vedtak om innretningen av handlingsmål på kirkeovfeltet i behandlingen av ny strategiplan for 2018-2021.

Det ble avholdt ordinært landsråd i KA i 2017 (bildet). I 2018 ble det avholdt ekstraordinært landsråd.

Fra lov til regelverk

Når lov om Den norske kirke forsvinner, trengs et mer omfattende, kirkelig regelverk.

Kirkerådet sendte i september 2018 ut et høringsforslag til ny kirkeordning, som vil erstatte store deler av dagens kirkelov når denne oppheves og erstattes av en kortere rammelov om tros- og livssynssamfunn. Forslaget til regelverk (som ble vedtatt av Kirkemøtet like før ferdigstillingen av denne årsmeldingen) innebærer i stor grad en videreføring av dagens kirkelov, blant annet når det gjelder oppgaver og ansvar for kirkelige organer.

En hovedutfordring i dette arbeidet har vært at Stortinget først på et senere tidspunkt skal vedta den endelige trossamfunnsloven som kirkeordningen skal bygge på. Dette skapte usikkerhet om hvorvidt det vil foreligge tilstrekkelig avklarte rettslige forutsetninger for en del av forslagene.

Styret i KA ga i sin høringsuttalelse likevel støtte til hovedinnretningen i forslaget, og var blant annet tilfreds med at Kirkerådet valgte å legge til side tanken om å etablere en ordning med samordnet arbeidsgiverorganisering ved innføring av lokal, enhetlig ledelse, jfr. modell C i veivalgsaken på Kirkemøtet i 2016.

KAs hovedinnvending til regelutkastet var at summen av flere forslag kunne bidra til å svekke kirkens demokratiske styringsform. KA foreslo blant annet bedre formuleringer i forslaget til grunnlagsbestemmelser (kapittel 1) for å sikre dette.

KA deltok på regionale høringsseminarer i om lag halvparten av bispedømmene høsten 2018. Ved høringsfristens utløp hadde Kirkerådet mottatt om lag 500 høringsvar. Flertallet av disse var fra menighetsråd og kirkelig fellelsråd i Den norske kirke.

Vant fram i budsjettkampen

KAs interessepolitiske arbeid gir viktige gjennomslag for medlemmene. Særlig i arbeidet med statsbudsjett for 2019 ble det oppnådd mye.

Som interesseorganisasjon taler KA medlemmenes sak overfor sentrale myndigheter, slik som Stortinget, regjering og departementer. Sommeren 2018 ble sekretariatet omorganisert og ansvaret for arbeidsfeltet ligger fra medio august 2018 i Avdeling for sektorpolitikk og styring.

I rapportperioden har KA avgitt høringsuttalelser på en rekke saksområder, blant annet om forslag til endringer i barnehageloven, likestillingsloven, folkeregisterloven, arbeidsmiljøloven, byggherreforskriften og kommuneloven – i tillegg til arbeidet med ny og helhetlig tros-samfunnslov. Se side 24 for liste over høringsuttalelser i perioden.

I flere av sakene har KA også hatt møter med sentrale politikere eller departement for å videreformidle viktige anliggender og sentrale utfordringer blant medlemmene. Høsten 2018 deltok KA i høring i familie- og kulturkomiteen og i kommunalkomiteen, blant annet for å løfte fram behovet for økt statlig innsats for kirker med store kulturminneverdier. KA har også pekt på behovet for økt rammetilskudd til Den norske kirke (rettssubjektet) og KABB. På alle disse områdene ble det oppnådd viktige gjennomslag i det endelige statsbudsjettet for 2019.

KA-sjef Marit Halvorsen Hougsnæs (t.h.) sammen med kulturminister Trine Skei Grande (V) 9. oktober 2018.

KA og Kirkemøtet inviterte medlemmer av Familie- og kulturkomiteen til direkteoverført frokostmøte om statsbudsjettet 11. oktober 2018. F.v. Trygve W. Jordheim (KA), Kari Henriksen (Ap), Åslaug Sem-Jacobsen (Sp), Geir J. Bekkevold (KrF) og Kristin Ørmen Johnsen (H).

En mer synlig kirkelig sektor

Tradisjonelle medier er ofte interessert i kirkestoff dersom saken har allmenn interesse. KA jobber for økt oppmerksomhet om feltet og for å trygge kirkeansatte i møte med pressen.

Med forankring i strategiplanens punkter om samfunnskontakt og omdømme og i styrevedtak om utvidelse av medlemsgrunnet, jobber KA kontinuerlig – både systematisk og ad-hoc – med å synliggjøre kirkelig sektor generelt og KA som arbeidsgiverorganisasjon og kompetansemiljø spesielt.

En viktig del av arbeidet består i innsalg til pressen, enten knyttet til arbeid i sekretariatet eller når nyhetsbildet gir en anledning til at KA kan bidra. Et annet element er produksjon av kronikker og debattinnlegg knyttet til aktuelle saker på sektoren.

Et gjennomgående inntrykk er at kirkesaker står sterkest i lokalmedia, ikke minst knyttet til selve kirkebygget, men at sektorkompetansen er svak i de aller fleste norske redaksjoner. Mye av KAs mediekontakt består derfor i å vise journalister vei i det kirkelige landskapet og bistå i jakten på gode «caser».

KA er også tilgjengelig for medlemmer som trenger råd om mediehandling, skriving av pressemeldinger eller andre kommunikasjons spørsmål, og dette tilbudet benyttes i økende grad. Mange av dem som tar kontakt har en opplevelse av at media først og fremst vil ha «negative» saker om kirken.

KA bruker Facebook til å spre informasjon, og da primært inn mot personer og grupper som er interessert i feltet. Det sendes også ut nyhetsbrev hver fredag. Dette har om lag 1.000 abonnenter.

Da en stilling i administrasjonen ble ledig sommeren 2018, ble det bestemt å bruke denne hjemmelen til å styrke kommunikasjonsarbeidet.

Kirke og klimaendringer på agendaen

Kirkekontroll-rapporten som ble utarbeidet i 2017 hadde et ekstra fokus på hva klimaendringene gjør med kirkene og behovet for vedlikehold. Den ble omtalt bredt da den ble lansert i mars 2018 og har vært et referansepunkt for mange saker etter dette. Temaet har vært fremtredende i den politiske debatten om ivaretagelse av kirker, både nasjonalt og lokalt. Særlig lokalmediene er interessert i data som kan knytte tematikken til deres nedslagsområde. Se også side 15.

Større bevissthet rundt overgrep

Kartlegging av saker om seksuell trakassering eller overgrep i Den norske kirke i 2016/2017: Med en betydelig økning i antall meldte saker sammenlignet med forrige periode, fikk rapporten betydelig omtale da den kom, vinklet på at økt bevisstgjøring trolig var grunnen til det økte antallet saker. I ettertid har det imidlertid vært lite oppmerksomhet om temaet.

«Fare for streik blant kirkeansatte»

Ved hovedtariffoppgjøret i 2018 var det for første gang siden 2010 brudd i forhandlingene på KA-sektoren, og overskriften her er hentet fra en NTB-sak. Bruddet fikk lite oppmerksomhet i juni, men det tok seg opp da meklingen nærmet seg og særlig da første streikeuttak var gjort. Det ble kun tatt ut arbeidstakere i Oslo-området. Partene kom til enighet natt til 19. september og streik ble unngått. Se også side 6.

«De tomme kirkene»

Etter gjentatte spørsmål fra pressen om «tomme kirker» og en opplevelse av at påstanden om «stadig flere tomme kirker» var godt etablert i offentligheten, gjennomførte KA en undersøkelse blant kirkevergene for å kartlegge omfanget av kirker som brukes sjeldnere enn én gang i måneden. Resultatet – at dette gjelder 1 av 10 kirker, primært i små kommuner – ble lagt fram på høstkonferansen i november 2018 og fikk mye oppmerksomhet både da og i tiden etterpå. Også her opplever KA pågang fra lokalmedier som ønsker å vite mer om situasjonen der de holder til.

Nidaros domkirke har, som mange andre norske kirker, en sentral plassering i bybildet.

Mye mer enn «bare» et bygg

KAs kirkekontroll-rapport med vektlegging av klimaendringer ble det sentrale grunnlagsdokumentet for den politiske debatten om kirkebygg i 2018.

Forvaltningen av kirkebyggene er en av hovedoppgavene for de kirkelige fellestrådene i Den norske kirke. Ansvaret for å forvalte disse bygningene gir arbeidet i kirkelig fellestråd mening og motivasjon, samtidig som det er et stort og krevende faglig og økonomisk ansvar.

KAs rolle på dette feltet er todelt: Kulturdepartementet yter et betydelig årlig tilskudd for at KA kan være et nasjonalt kompetansemiljø innen kirkebyggforvaltning. Samtidig skal KA som medlemsorganisasjon arbeide for bedre rammebetingelser og støtte medlemmene i deres lokale arbeid for en forsvarlig, langsiktig og bærekraftig kirkebyggforvaltning.

Avdeling for kirkebygg og eiendomsforvaltning har også i denne toårsperioden videreutviklet seg som fagmiljø og er en viktig ressurs i både lokal og sentral forvaltning.

Tilstand og klimautfordringer

Hvert fjerde år siden 2005 har KA innhentet tilstandsopplysninger om alle kirkebygg i Den norske kirke. Ut fra dette utarbeides en nasjonal rapport. I 2017 ble det innhentet informasjon fra 1630 av til sammen 1.633 kirker. I tillegg til temaer som er blitt fast rapportert, hadde 2017-undersøkelsen et særlig fokus på klima.

På gjennomsnittsnivå viste undersøkelsen at tilstanden for kirkebyggene er om lag den samme som i 2013/2014. Steinkirker fra middelalderen har dårligst score. Nøkkeltallsrapporten (utvalg fra hovedrapporten) ble lagt fram i mars 2018. Den synliggjorde spesielt hvordan klimaendringer påvirker tilstanden på kirkebygg. Antall kirker som vil få en økt

«Stortinget ber regjeringen innlede dialog med Den norske kirke, Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter, KS, relevante frivillige kulturminneorganisasjoner og andre interessenter hvordan en forsterket strategi for vedlikehold av kulturhistorisk viktige kirker kan utformes.»

Vedtak i trontaledebatten 04.10.2018

klimabelastning og dermed er utsatt for høy råtefare, vil øke dramatisk fram mot 2060.

Funnene i rapporten har fått stor offentlig oppmerksomhet. KA har satt fokus på nødvendigheten av at staten tar større ansvar for vedlikehold av kulturhistorisk viktige kirkebygg, slik man tidligere har sett eksempler på gjennom stavkirkeprogrammet. Vedlikeholdsetterslep for kirkebygg er i 2015 anslått til mellom 10 og 12 milliarder kroner.

Spesielt positivt er den politiske oppmerksomheten og diskusjonen dette resulterte i som blant annet på Arendalsuka og i møte med Familie- og kulturkomiteen på Stortinget. KA er svært fornøyd med statsbudsjettet og satsningen på både klimasikring og bevaringsprogram for kirkebygg i 2019.

Bruk, vern og informasjon

KA har bidratt med råd for å bedre tilgjengeligheten til kirkebyggene, blant annet gjennom aktiv deltakelse i samarbeidsprosjektet «Tilgjengelighet til kunnskap, kunst og arkitektur». En sluttrapport fra prosjektet forelå i mars 2018.

Fornyelsen av kirkesok.no har bidratt til enda bedre markedsføring av kirkebyggene. KA har også vært aktivt med i gjennomføringen av en reiselivskonferanse der kirkene som turist- og reisemål ble satt på dagsorden.

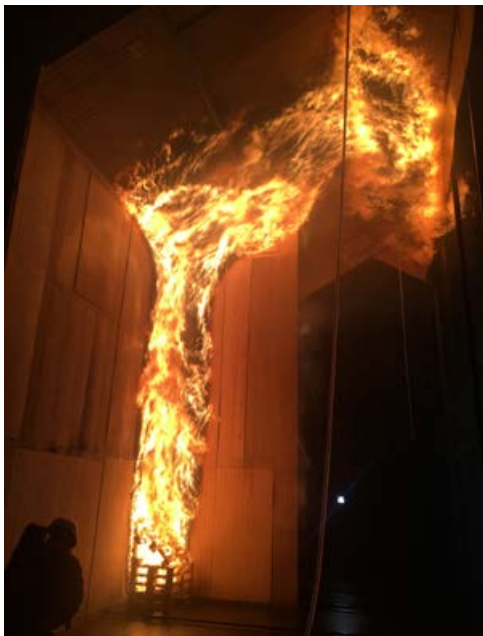
Kirkebyggene representerer store økonomiske og kulturelle verdier. Kirkeeierne forvalter lokale og nasjonale uerstattelige kulturminner. KA har derfor etablert et nært samarbeid med

Riksantikvaren (RA) for å sikre dialog om saker av felles interesse og stimulere til faglig samarbeid. Høsten 2018 er det etablert et fast kontaktutvalg på ledernivå mellom KA, Kirkerådet og RA.

KA har også etablert et eget nettverk for kirkebyggforvaltere i de største fellesrådsområdene for erfaringsutveksling og fagutvikling.

En database i vekst

Kirkebyggdatabasen (KBDB) er utviklet på oppdrag fra Kulturdepartementet og er et nyttig redskap for sentrale og regionale aktører og den lokale kirkeeier. Den inneholder bygningsinformasjon, bilder og vedlegg for alle de 1.634 kirkebyggene i Den norske kirke. Våren 2015 vedtok Kirkemøtet at kirkenes inventar skulle registreres i et nasjonalt digitalt register. Kirkebyggdatabasens inventarmodul er utviklet spesielt for dette formålet. Pr. 31.12.2018 er det registrert mellom 20 og 540 inventar på 1.050 av 1.634 kirkebygg.

I samarbeid med flere aktører har KA gjennomført et prosjekt med fullskalatesting av automatiske brannslukkingssystemer.

I 2017 ble en ny og mer fleksibel kontrollmodul utviklet. Denne gjør det mulig å samle inn ulike typer informasjon og data på en tilpasset og systematisert måte for så å kunne hente ut ulike rapporter. I 2017 og 2018 har modulen blitt brukt i gjennomføringen av tilstandsundersøkelsen «Kirkekontroll» og i prosjektet «Kulturminneverdivurdering av kirker og orgler» i Hamar bispedømme.

KA har også utarbeidet et veiledningsmaterieell for gjennomføring av profesjonell tilstandsundersøkelse av kirkebygg lokalt. Resultatene av slike undersøkelser blir rapportert inn i databasen.

Gjennom disse tiltakene er databasen blitt viktigere som verktøy for uthenting av systematiserte nasjonale og lokale data. Den har også potensial til å benytte seg av annen ekstern informasjon som for eksempel innen klima og miljø. Dette kan så kobles sammen med eksisterende data i databasen noe som vil kunne gi ny informasjon og ny kunnskap.

Sikring mot brann og innbrudd

KA har høyt fokus på arbeidet med brann- og innbruddsikring av kirkebygg. Dette inkluderer blant annet en omfattende kurs- og rådgivningstjeneste, og det er utgitt flere veiledningshefter på området.

I november 2017 ble det igangsatt en stor fullskalatest av automatiske slokkesystemer. Prosjekt ble i hovedsak finansiert gjennom bidrag fra Riksantikvaren, Stiftelsen UNI og KNIF Kirkebyggforsikring. Fullskalaprojektet resulterte i en større innflytelse i utviklingen av slokkesystemer for kirkebygg. Det har blant annet blitt utarbeidet to branntest-maler, en for interiør og en for eksteriør. Sistnevnte vil inngå i NS 3912 som standard testmal for eksteriørbrann i trefasader. I tillegg har KA sammen med Riksantikvaren utarbeidet tydeligere prekvalifiserte krav til bruk for anbudssøknad og installering av automatiske slokkeanlegg lokalt.

Parallelt med fullskalatestingen har KA slutført et større arbeid med passive brannsikringsløsninger for kirkebygg med trefasader. Det er i etterkant av dette arbeidet utarbeidet en egen veileder om temaet som ble sendt ut til alle fellesråd i desember 2018.

Østenstad kirkegård i Asker ble tatt i bruk i 2009. Den er på om lag 40 dekar og med plass til 3.500 ordinære kiste- og urnegraver. I tillegg er det et anonymt gravfelt for urner, et felt for navnede enkeltgraver til urner og felt tilrettelagt for muslimer.

Stadig utvikling på gravplassene

Inkludering, digitalisering og forskning står sentralt i arbeidet med å videreutvikle gravplassfeltet.

Kirkelige fellesråd har i medhold av gravferdsloven og kirkeloven ansvaret for gravplassforvaltningen i Norge (i fem kommuner er dette overdratt til kommunen). Fellesrådenes gravplassansvar stiller særlige krav til ryddighet, kompetanse og rolleforståelse.

KA er opptatt av å lytte til gravplassforvaltningenes behov og utfordringer og gir på vegne av medlemmene innspill til departementet(ene) om juridiske og andre forhold. I 2018 tok KA initiativ til en endring i gravferdsloven for å sikre tilgang til nødvendige opplysninger i folkeregisteret for å ivareta en forsvarlig gravplassforvaltning.

KA prioriterer og utfører en betydelig løpende rådgiving og utredning overfor fellesrådene både når det gjelder praktiske, juridiske, økonomiske og etiske spørsmål ved gravferdsforvaltningen. I løpet av 2018 er dette tilbudet blitt ytterligere styrket.

KA har også hatt fokus på forskning og utviklingsarbeid for å sikre en bærekraftig, kostnadseffektiv og sikker gravplassforvaltning. Fokuset har særlig rettet mot disse områdene:

Egnet jordsmonn for kistegraver

KA har vært en pådriver til å få i gang et forskningsbasert prosjekt hvor målet er å vinne kunnskap for å optimalisere jordmassene for å sikre gode forhold for nedbryting. Prosjektet blir gjennomført i samarbeid med de syv største gravplassforvaltningene (kommunene) i Norge, Norsk institutt for bioøkonomi og gravplass-rådgiver. Prosjektet er planlagt å gå over fire år fra 2018. ▶

Bedre sikring av gravminner

Et prosjekt i regi av KA, NMBU, Norsk forening for gravplasskultur, gravplassrådgiver og gravminneleverandørene har som hovedformål å vinne kunnskap om alle forhold ved forvaltning og sikring av gravminner og å finne frem til metoder for å sikre gravminner mot å velte. Prosjektet slutføres i 2019.

Digitalisering av gravplasskart

KA har i flere år samarbeidet med gravplassrådgiver og Statens kartverk for å innføre felles standard for digitale gravkart (SOSI). Ordningen trådte i kraft 1. januar 2019. Som en del av tilretteleggingen med å få på plass en nasjonal arkivordning for digitale gravkart, har KA arbeidet med å utvide Kirkebyggdatabasen til også å omfatte et nasjonalt eiendomsregister over gravplasser. Selve gravkartene er tenkt lagt inn i arkivet som en del av det offentlige kartgrunnlaget hos Kartverket. Kirkebyggdatabasen vil også kunne håndtere nasjonal statistikk på gravplassområdet.

Stadig bedre tilrettelegging

KA kartla våren 2018 status når det gjelder omfang av lokal tilrettelegging for ulike religiøse tradisjoner og gravskikker. Kartleggingen viste at det er etablert muslimske gravfelt i nesten halvparten av kommunene, mot bare 14,3 prosent for åtte år siden. 1 av 5 fellelråd løser behovet

gjennom avtale med nabofellelrådet. Også på andre områder viste undersøkelsen at de lokale gravplassforvaltningene gir et stadig mer tilrettelagt tilbud for ulike ønsker og behov. Undersøkelsen dokumenter at fellelrådene i stor grad oppfyller de forventninger som naturlig må stilles til en offentlig gravplassforvaltning der verdier som respekt og verdighet for alle står sentralt.

Bedre samhandling mellom systemene

I 2018 tok KA initiativ til å starte opp prosjektet «Samvirke mellom sak- og arkivløsningen P360 og fagsystemene Ecclesia og Gravlund». Prosjektet har som mål å bidra til at lovkrav knyttet til arkiv og saksbehandling innen gravplassforvaltningen blir ivaretatt. Samarbeidspartnere er de kirkelige fellelråd, Kirkepartner, Kirkerådet og leverandørene av fagsystemene.

KA følger opp kommunereformen

Når kommuner slås sammen, må også kirkelige fellelråd slås sammen. Dette betyr omstilling i Den norske kirke.

En av Solberg-regjeringens hovedsaker har vært et ønske om en reform av dagens kommunestruktur. Den norske kirkes organisering og finansiering er nært knyttet til kommunestrukturen, og kommunesammenslåinger vil derfor innebære stor omstilling i Den norske kirke ved at de kirkelige fellelrådene må slås sammen samtidig med kommunene. Våren 2017 vedtok Stortinget at 122 kommuner slås sammen til 47 nye kommuner, de fleste fra og med 2020.

KA erfarer at en kommunesammenslåing reiser utfordringer og problemstillinger på et bredt område av kirkens virksomhet, og det utfordrer KAs kompetanse og kapasitet både når det gjelder kurs- og rådgivervirksomhet. KA har etablert en prosjektorganisasjon for dette arbeidet. Fra og

med høsten 2016 er det gjennomført en rekke opplæringstiltak, og det er utviklet ulike typer veiledninger og ressursmateriale.

KAs rådgivere har også vært involvert med utredninger og andre oppdrag i tilknytning til arbeidet med sammenslåing av fellelråd. I 2018 ble det blant annet gjennomført tre kurssamlinger for prosjektledere for lokalt sammenslåingsarbeid.

Viktige møteplasser for medlemmene

Deltakerrekord på KAs høstkonferanse 2018!

Det største arrangementet i rapportperioden var KAs høstkonferanse i november 2018, arrangert i Oslo kongressenter. Én stiftsdirektør og én kirkeverge ble invitert med i arrangementskomiteen for å sikre at programmet ivaretok ulike potensielle deltakeres behov best mulig. Med nærmere 200 påmeldte satte konferansen ny deltakerrekord. Både valgte og ansatte kirkeledere fra KAs ulike medlemsgrupper meldte seg på konferansen.

På programmet stod blant annet kirkeordningsdebatt, samtale om rekruttering, utdeling i Kirkesikringsprisen, kulturinnslag og debatt om organisasjonenes rolle i kirken. I tillegg var det en bolk med valgfrie seminarer der KA-ansatte stod for alt innhold. Tilbakemeldingene, både muntlige og på evalueringsskjema, var svært gode. Det er allerede bestemt at høstkonferansen 2020 skal gå under navnet «KAs lederkonferanse» for å tydeliggjøre hvem som er målgruppen.

Det har i perioden vært arrangert to dagskonferanser for de 25 største fellesrådene: Storkommunekonferansen første mandag i juni. I 2018 ble også fellesrådet i stiftsbyene i Hamar og Møre invitert, slik alle bispedømmer skulle være representert. Både i 2017 og 2018 ble konferansen avholdt på Gardermoen med henholdsvis 62 og 56 deltakere. Fokus har ligget på samfunnsmessige utviklingstrekk og særlige utfordringer som knytter seg til fellesrådenes situasjon i større kommuner.

Bred satsing på lederutvikling og ny kompetanse

Mer enn 3.000 ledere og medarbeidere deltok på kurs, ledernetverk eller annet tiltak for kompetanseheving eller utvikling i løpet av 2017-2018.

Høsten 2017 ble KAs tradisjonsrike lederutviklingsprogram (ett år) igangsatt på nytt med om lag 20 studenter. Samarbeidsavtalen mellom KA og VID ble reforhandlet som følge av endringer i utdanningsregelverket. Programmet ble arrangert i regi av KA, men forelesere tilsatt på VID stod for om lag halvparten av undervisningen. Utviklingsprogrammet var studiepoenggivende innenfor rammen av masterstudiet i verdibasert ledelse på VID, og ble avsluttet våren 2018.

KA har på oppdrag fra kirkelig fellesråd i Oslo vært operatør for et lederutviklingsprogram for 38 daglige ledere i Oslo i 2017. Programmet har bestått av tre samlinger samt gruppeveiledning.

KA er representert med nestleder i Fagråd for arbeidsveiledning og arbeider gjennom rådet for å få etablert best mulige ordninger for arbeidsveiledning for kirkelig tilsatte. KA tilbyr også selv individuell lederveiledning.

I 2017 startet KA opp en pilot med «ledernetverk». I løpet av 2018 ble tre slike nettverk (8-15 deltakere) etablert – ett for toppledere, ett for personalsjefer/HR-direktører og ett for kirkeverger. Nettverkene møtes fem ganger i løpet av et år til dagssamlinger der deltakerne bringer inn hverdagsnære utfordringer og får faglig påfyll. Evalueringen har vært god, og denne arbeidsformen videreføres derfor i 2019.

I mai 2017 inviterte KA representanter fra bispedømmene, Bispemøtet, VID vitenskapelige høyskole, MF vitenskapelig høyskole, Presteforeningen samt aktuelle fagpersoner til et fagseminar med temaet «Hva slags ledere trengs i en fri folkekirke?». Samlingen var et nyttig møtepunkt som ga rom for en faglig samtale omkring forståelsen av ledelse i en kirkelig kontekst i lys av de pågående endringer av Den norske kirkes rettslige status og rammebetingelser.

Annen kursvirksomhet

KA har i 2017 og 2018 hatt et omfattende tilbud av kurs, opplæring og konferanser. Det er gjennomført i overkant av 100 arrangementer i løpet av toårsperioden, med til sammen over 3.000 deltagere. I tillegg til dem som er spesielt omtalt over, kan nevnes flere regnskap- og økonomikurs, arkivkurs, arbeidsgiverkonferanser og rådslederkurs. Se også statistikken på side 22-23. Aktiviteten er på samme nivå som tidligere sammenlignbare år. Variasjonen mellom antall kursdøgn i 2017 og 2018 skyldes spesielle omstendigheter, først og fremst knyttet til innmeldingen fra rettssubjektet Den norske kirke og til kommunereformen.

KA har i 20 år gjennomført årlige grunnkurs for nytilsatte kirkeverger og daglig ledere. Kurset har de siste årene vært delt i to moduler over til sammen seks dager. Vårkurset har lagt vekt på forvaltning av økonomi, kirkebygg, gravplass og andre sentrale forvaltningsområder. Høstkurset har vektlagt kirkeordning, lederroller og arbeidsgiveransvaret. Alle kursene har i 2017 og 2018 har vært fulltegnet med om lag 30 deltagere på hver samling. KA har også gjennomført andre enkeltstående lederkurs, blant annet i IKT-ledelse.

Nytt steg mot IKT-enhet

KA er nå ute av Kirkepartner, men fortsetter som bidragsyter med mål om en felles IKT-satsing for Den norske kirke.

Fra og med 2011 har KA og Kirkerådet samarbeidet for en felles IKT-satsing for Den norske kirke, både sentralt og i fellesrådene. Målet med arbeidet er å sikre gode IKT-løsninger i møte med publikum og medlemmer og som administrative verktøy for virksomhetene.

I 2014 ble det etablert to selskaper, Kirkepartner AS og Kirkepartner IKT AS. Førstnevnte har vært eid av Kirkerådet, KA/Fellesrådene og Opplysningsvesenets fond (Ovf), mens det siste hovedsakelig har vært eid av Ovif. Ifølge avtalen ved inngåelse skulle Ovif gå ut av selskapet når kritisk masse kunder var nådd og økonomien var tilfredsstillende. Dette målet ble nådd i 2017, og det har vært arbeidet for å sikre en god overgang i selskapene. Fra mai 2018 er de to selskapene slått sammen og er nå eid av Kirkerådet 49 prosent og fellesrådene 51 prosent.

Ved sammenslåingen av Kirkepartner AS og Kirkepartner IKT AS har Kirkerådet og 134 fellesråd overtatt eierskapet til Den norske kirkes felles IKT-leverandør og -utviklingsmiljø. Med dette knyttes Kirkepartnermiljøet tettere sammen med de virksomhetene som selskapet jobber for. Fusjonen var et viktig og naturlig steg på veien mot en mer enhetlig IKT-satsing i Den norske kirke.

Medeierskap i Kirkepartner AS gir ingen forpliktelser, bare muligheter og rettigheter. Alle fellesråd har fortsatt mulighet til å bli eiere i selskapet, ved at de fellesrådene som eier større aksjeposter selger av sine aksjer. KA er etter dette ute på eiersiden av selskapene, men vil fortsatt være bidragsyter til strategier, samt systemeier for Kirkebyggdatabasen med mer.

Økonomi, jus og administrasjon

KA yter en omfattende medlemsrådgivning og kursvirksomhet overfor medlemmene innenfor ulike økonomiske, juridiske og administrative områder. Det er avgjørende å kunne tilby individuell medlemsrådgivning basert på god kjennskap til kirkelovgivning, rammer for ideell sektor og andre forhold som er sentrale for KAs medlemmer. KA gir blant annet omfattende rådgivning når det gjelder saksbehandling/arkiv, regnskap/budsjett, avtalejus og opphavsrettslige spørsmål.

Strengere krav til personvern

20. juli 2018 ble loven om personvern strammet inn med implementeringen av EUs personvernordning, General Data Protection Regulation (GDPR). Dette preget KAs virksomhet både internt og gjennom medlemskontakt mye av dette året. Et omfattende rundskriv ble publisert like før ikrafttredelsen, og GDPR har vært tema på en rekke kurs og konferanser.

Kurs og konferanser i 2018

	Antall samlinger	Antall deltakere	Antall kursdøgn
Grunnkurs for kirkeverger og daglige ledere i menighet	2	51	306
Arbeidsgiverkonferanser	7	261	261
Storkommunekonferansen	1	56	56
KAs lederutviklingsprogram	1	21	21
Budsjettarbeid	1	15	15
Innføring i kirkeregnskap	1	42	42
Regnskapsavslutning	1	42	42
Ledernetttverk toppledere	5	10	50
Ledernetttverk KA3	5	11	55
Ledernetttverk HR og personal	5	10	50
Rådslederkurs	1	37	37
Ledersamling (Anafora, Egypt)	1	18	126
Prosjektledersamling – Nye kommuner, nye fellesråd	3	40	171
Fagdager for kirketjenere	1	75	150
Tilsetting og likestilling	1	50	50
Brannvernlederkurs	1	6	6
Grunnleggende kurs i enøkarbeid for fellesråd	1	3	3
En verdig gravferd for alle	2	58	58
Kirkebyggdatabasen vedlikeholdsmodul	1	3	3
Høstkonferansen	1	200	400
Totalt	42	1009	1632

Kurs og konferanser i 2017

	Antall samlinger	Antall deltakere	Antall kursdøgn
Grunnkurs for kirkeverger og daglige ledere i menighet	2	49	186
Arbeidsgiverkonferanser	3	103	103
Storkommunekonferansen	1	62	62
KAs lederutviklingsprogram	2	22	234
Budsjettarbeid	1	16	16
Innføring i kirkeregnskap	3	38	48
Regnskapsavslutning	2	90	90
Eierkonferanse for menighetsbarnehager i Dnk**	1	60	60
Fagdager om ledelse	1	10	20
Grunnkurs i kirkebyggdatabasen og inventarregistrering	1	10	10
IKT for å lede	1	21	42
Kirke og kommunereform*	4	151	281
Kurs for kirkelige fellesnemnder	8	316	316
Kirkebyggdatabasen med vekt på inventarregistrering	2	19	19
Kurs i lokale forhandlinger	2	61	61
Landskonferansen for kirkeverger***	1	188	564
Møte med mennesker*	1	30	90
Rådsopplæring - Del 3 (inkl. regionale kontaktmøter)	3	211	211
Seminar om lys i og ved kirkebygg****	1	22	22
Stabsutvikling	13	154	222
Tariffkurs for rettsobjektet Dnk*	13	362	424
Totalt	66	1 995	3 081
Totalt 2016 (inkluderer rådsopplæring)	109	4 313	4 964
Totalt 2015	55	1 597	2 843

* OU-kurs

** Konferansen ble arrangert av KA og IKO

*** Konferansen ble arrangert av KA og NKVL

**** Seminaret ble arrangert av KA og Riksantikvaren

Avgitte høringsuttalelser i 2017 og 2018

- 08.11.2018 Utkast til kirkeordning for Den norske kirke (Kirkerådet)
- 19.10.2018 Byggherreforskriften (Arbeidstilsynet)
- 04.10.2018 Forslag om styrking av aktivitets- og redegjørelsesplikten på likestillingsområdet (Barne- og likestillingsdepartementet)
- 09.05.2018 Regionreformen. Desentralisering av oppgaver fra staten til fylkeskommunene (Kommunal- og moderniseringsdepartementet)
- 18.04.2018 Tilgang til taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret (Kulturdepartementet)
- 19.12.2017 Forslag til ny lov om Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn (Kulturdepartementet)
- 31.10.2017 Endringer i arbeidsmiljøloven om deltidsansattes fortrinnsrett og rettskraft for Tvisteløsningsnemndas avgjørelser (Arbeids- og sosialdepartementet)
- 17.10.2017 Endringer i barnehageloven (Kunnskapsdepartementet)
- 13.09.2017 Forbud mot ansiktsdekkende plagg (Kunnskapsdepartementet)
- 15.03.2017 Ordning for utpeking av biskoper (Kirkerådet)
- 03.03.2017 Ideell opprydning - NOU 2016:12 (Kulturdepartementet)
- 01.03.2017 Samvittighetsfrihet i arbeidslivet - NOU 2016:13 (Arbeids- og sosialdepartementet)
- 21.01.2017 Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (Kunnskapsdepartementet)

KA

Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter

Postboks 1034 Sentrum, 0104 Oslo

Besøksadresse: Rådhusgt. 1-3, 0151 Oslo

Telefon: 23 08 14 00

E-post: ka@ka.no